

سؤالات و اجابہ

و ذکر نبی صلی اللہ علیہ وسلم

پیشاوردہ مصمم مصمم النعم و شہداء و شہداء

نورانی ہندوستان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوگنامه آل محمد صلی الله علیه و آله: در ذکر مصائب جانسوز چهارده معصوم علیهم السلام و شهداء و اسراء کربلا

نویسنده:

محمد محمدی اشتهاردی

ناشر چاپی:

ناصر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۲۰	سوگنامه آل محمد صلی الله علیه و آله: در ذکر مصائب جانسوز چهارده معصوم علیهم السلام و شهداء و اسراء کربلا
۲۰	مشخصات کتاب
۲۱	اشاره
۲۴	توصیه امام خمینی (قُدَسِ سِرُّهُ) به عزاداری
۲۵	پیشگفتار:
۲۵	یاد و نام حسین (ع) بر تارک همه زمانها و مکانها
۲۶	چند روایت درباره پاداش ذکر مصیبت امام حسین(ع)
۲۸	پاداش سرودن اشعار در سوگ اهل بیت(ع)
۲۹	هدف از سوگواری
۳۰	تاریخچه روضه خوانی
۳۳	روضه خوانی امام حسین (ع) و بازماندگان کربلا
۳۵	کتاب حاضر
۳۷	بخش اول: ذکر مصائب چهارده معصوم علیهم السلام
۳۷	۱- ذکر مصیبت معصوم اوّل پیامبر صلی الله علیه و آله
۳۷	اشاره
۳۸	دلداری پیامبر (ص) به فاطمه (س)
۴۰	فاطمه (س) در لحظات آخر عمر پیامبر (ص)
۴۱	حسن و حسین (ع) در آغوش پیامبر (ص)
۴۲	مرثیه علی (ع) و فاطمه (س) از فراق پیامبر (ص)
۴۵	۲ ذکر مصیبت معصوم دوم حضرت زهرا سلام الله علیها
۴۵	اشاره
۴۶	فاطمه (س) بین فشار در و دیوار
۴۸	وصیتهای زهرا (س)

- ۴۹ عیادت عباس عموی علی (ع) از زهرا (س)
- ۵۱ لحظه غم انگیز شهادت زهرا (س)
- ۵۲ امام علی (ع) کنار جنازه زهرا (س)
- ۵۵ امام علی (ع) کنار قبر زهرا (س)
- ۵۷ ۳- ذکر مصیبت معصوم سوم امام علی علیه السلام
- ۵۷ اشاره
- ۵۷ نموداری از حکومت پنج ساله امام علی (ع)
- ۵۸ توطئه خوارج
- ۶۰ خبر از شهادت علی (ع)
- ۶۱ جریان ضربت خوردن علی (ع)
- ۶۳ ماجرای فرار ابن ملجم و همدستانش
- ۶۵ سؤال حضرت زینب (س) از پدر و پاسخ آن
- ۶۶ رؤیای صادقانه
- ۶۶ ملاقات اصعب بن بُبائنه با علی (ع)
- ۶۸ گریه ابا عبدالله الحسین (ع)
- ۶۹ فرزندان علی (ع) در کنار بستر آن حضرت
- ۷۰ جریان دفن جنازه امام علی (ع)
- ۷۲ خطابه امام حسین (ع)
- ۷۲ جان باختن بینوای نابینا کنار قبر علی (ع)
- ۷۵ مجازات دنیوی توطئه گران خوارج
- ۷۶ ۴- ذکر مصیبت معصوم چهارم امام حسن علیه السلام
- ۷۶ اشاره
- ۷۶ توطئه تروریستی معاویه
- ۷۷ توطئه خوارج
- ۷۸ مسموم نمودن امام حسن (ع)
- ۸۰ وصیت به امام حسین (ع)

- تیر باران جنازه - ۸۳
- مرثیه امام حسین (ع) ۸۴
- خون جگر در طشت ۸۶
- خوشحالی معاویه از شهادت امام حسن (ع) ۸۷
- ۵- ذکر مصیبت معصوم پنجم امام حسین علیه السلام - ۸۸
- ۶- ذکر مصیبت معصوم شش امام سجاد علیه السلام ۹۲
- اشاره ۹۲
- مسموم شدن امام سجاد ۹۴
- مرگ جانسوز شتر امام سجاد (ع) ۹۵
- خرایشهای بدن امام سجاد (ع) ۹۶
- ۷- ذکر مصیبت معصوم هفتم امام باقر علیه السلام ۹۷
- اشاره ۹۷
- ستمهای هشام به امام باقر (ع) ۹۷
- امام باقر (ع) در زندان ۹۸
- مسموم شدن امام باقر (ع) ۱۰۰
- وصیت امام باقر (ع) ۱۰۱
- ۸- ذکر مصیبت معصوم هشتم امام صادق علیه السلام ۱۰۲
- اشاره ۱۰۲
- ۱- خشونت منصور بر امام صادق (ع) ۱۰۳
- ۲- به آتش کشیدن خانه امام صادق (ع) ۱۰۴
- ۳- تاکتیکی برای پرسیدن مسأله ۱۰۴
- ۴- برخورد خشن منصور با امام صادق (ع) ۱۰۵
- امام صادق (ع) در بستر شهادت ۱۰۶
- سفارش به صلح و رحمت و نماز ۱۰۶
- عکس العمل منصور از خبر شهادت امام صادق (ع) ۱۰۷
- ۹- ذکر مصیبت معصوم نهم امام کاظم علیه السلام ۱۰۹

- ۱۰۹ اشاره
- ۱۱۰ حدود فدک
- ۱۱۲ یک حادثه عجیب!
- ۱۱۲ سخن چینی محمدبن اسماعیل برادر زاده امام کاظم (ع)
- ۱۱۴ سخن چینی علی بن اسماعیل
- ۱۱۶ دستگیری امام کاظم (ع)
- ۱۱۷ زندانهای مختلف
- ۱۱۷ اشاره
- ۱۱۷ ۱- در زندان عیسی بن جعفر
- ۱۱۸ ۲- در زندان فضل بن ربیع
- ۱۱۸ ۳- در زندان فضل بن یحیی
- ۱۱۹ ۴- در زندان سندی بن شاهک
- ۱۱۹ تحت تأثیر قرار گرفتن کنیز
- ۱۲۱ ماجرای شهادت امام کاظم (ع)
- ۱۲۳ آمدن طبیب به بالین امام کاظم (ع) و حرکت جنازه
- ۱۲۵ خاکسپاری امام کاظم (ع) در مقبره قریش
- ۱۲۶ مناجات امام کاظم (ع)
- ۱۲۶ فرازی از صلواتنامه امام کاظم (ع)
- ۱۲۹ ۱۰- ذکر مصیبت معصوم دهم امام رضا علیه السلام
- ۱۲۹ اشاره
- ۱۲۹ امام هشتم در عصر هارون
- ۱۳۲ امام هشتم در عصر خلافت مأمون
- ۱۳۳ وداع امام هشتم از مدینه و مکه
- ۱۳۵ امام رضا (ع) در نیشابور
- ۱۳۶ امام رضا (ع) در مَرُو و مسأله ولایت عهدی
- ۱۳۷ خنثی شدن نقشه های مأمون

- ۱۳۸ چگونگی شهادت حضرت رضا (ع)
- ۱۴۲ روایت اباصلت، و آمدن امام جواد (ع)
- ۱۴۵ دفن شبانه و غریبانه
- ۱۴۷ ۱۱- ذکر مصیبت معصوم یازدهم امام جواد علیه السلام
- ۱۴۷ اشاره
- ۱۴۷ جریان ازدواج با أم الفضل
- ۱۴۸ امام جواد (ع) قهرمان میدان علم
- ۱۵۲ بازگشت امام جواد (ع) به مدینه
- ۱۵۲ روی کار آمدن معتصم و شهادت امام جواد (ع)
- ۱۵۶ ۱۲- ذکر مصیبت معصوم دوازدهم حضرت امام هادی علیه السلام
- ۱۵۶ اشاره
- ۱۵۶ دشمنی متوکل با آل علی (ع)
- ۱۵۷ تبعید امام هادی به سامره
- ۱۵۷ امام هادی (ع) در زندانی مخوف و وحشتناک
- ۱۵۸ سفره شراب متوکل
- ۱۶۳ ۱۳- ذکر مصیبت معصوم سیزدهم امام حسن عسکری علیه السلام
- ۱۶۳ اشاره
- ۱۶۳ امام حسن عسکری (ع) در عصر سه طاغوت
- ۱۶۸ داستان ابوالادیان و شهادت امام حسن (ع)
- ۱۷۴ ۱۴- ذکر مصیبت معصوم چهاردهم حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
- ۱۷۴ اشاره
- ۱۷۵ مصائب حضرت ولی عصر (ع)
- ۱۷۸ سلامها و دروهای امام زمان (ع)
- ۱۸۳ بخش دوم: مصائب شهداء کربلا تا هنگام شهادت امام حسین علیه السلام
- ۱۸۳ وصیت معاویه به یزید
- ۱۸۵ نامه یزید به فرماندار مدینه و پی آمدهای آن

- گفتگوی مروان و ولید ۱۸۷
- هجرت شبانه امام حسین (ع) و یاران از مدینه به مکه ۱۸۸
- نامه های مردم کوفه ۱۸۹
- حضرت مسلم (ع) در کوفه و خواندن نامه امام حسین (ع) ۱۹۰
- ذکر مصیبت حضرت مسلم (ع) ۱۹۱
- حیله و نیرنگ ابن زیاد و تهدید او ۱۹۱
- گزارشات جاسوس ابن زیاد ۱۹۳
- بی وفائی مردم و غریبی مسلم (ع) ۱۹۴
- حضرت مسلم (ع) در خانه طَوْعَه ۱۹۵
- گفتگوی مسلم (ع) و ابن زیاد ۱۹۸
- وصیتهای حضرت مسلم (ع) ۲۰۰
- شهادت عبدالله پسر حضرت مسلم (ع) ۲۰۳
- چگونگی شهادت هانی بن عروه ۲۰۵
- ذکر مصیبت طفلان مسلم (ع) ۲۰۹
- خروج امام حسین (ع) و یاران از مکه ۲۱۹
- وصیت نامه امام حسین (ع) ۲۲۰
- خطبه امام حسین (ع) هنگام خروج از مکه ۲۲۱
- دلهای مردم کوفه و شمشیرهایشان! ۲۲۱
- شهادت رسول و نماینده امام حسین (ع) ۲۲۳
- سخن دلربای علی اکبر ۲۲۵
- یاری طلبی امام، و نمونه ها ۲۲۶
- ۱- سردار پشیمان و سیه بخت ۲۲۶
- ۲- سردار خوشبخت و روسفید ۲۲۸
- ۳- شهادت وهب تازه داماد و تازه مسلمان با همسرش ۲۳۱
- زبان حال مادر دلسوخته وهب ۲۳۲
- مناجات مادر وهب ۲۳۵

- ۲۳۵ خیر شهادت حضرت مسلم و هانی (ع)
- ۲۳۷ عزاداری برای حضرت مسلم (ع)
- ۲۳۹ ملاقات با لشکر خُز بن یزید ریاحی
- ۲۴۰ نماز جماعت
- ۲۴۱ گفتگوی امام با خُز
- ۲۴۲ اشعار پر معنای امام حسین (ع)
- ۲۴۳ خطبه امام در منزلگاه بیضه
- ۲۴۴ امام حسین (ع) در کربلا
- ۲۴۷ ورود عمر سعد به کربلا
- ۲۴۹ گفتگوی رسول امام با عمر سعد
- ۲۵۰ گفتگوی امام با عمر سعد
- ۲۵۱ نامه دروغین عمر سعد به ابن زیاد، و جواب ابن زیاد
- ۲۵۲ وقایع روز تاسوعا
- ۲۵۳ اشاره
- ۲۵۵ ردّ امان دشمن
- ۲۵۷ وقایع شب عاشورا
- ۲۵۷ ۱- وفاداری اصحاب
- ۲۵۷ اشاره
- ۲۵۹ یاد امام حسین (ع) از حضرت مهدی (عج)
- ۲۶۰ ۲- فریاد و بی تابی زینب (ع) در شب عاشورا
- ۲۶۲ ۳- مناجات و راز و نیاز با خدا
- ۲۶۳ ۴- خاطره نافع بن هلال در شب عاشورا
- ۲۶۵ ۵- آبرسانی به خیام
- ۲۶۵ ۶- گودال آتش، سر راه دشمن
- ۲۶۶ ۷- شوخی بُزیر
- ۲۶۶ ۸- دو جلسه مذاکره در نصف شب عاشورا

- ۹- خواب دیدن امام حسین (ع) ۲۶۷
- وقایع روز عاشورا ۲۶۸
- حمله دسته جمعی و شهادت پنجاه نفر ۲۶۸
- اصحاب امام حسین (ع) ۲۷۱
- ۱- ذکر مصیبت حز بن یزید ریاحی ۲۷۳
- اشاره ۲۷۳
- ناله های جانسوز حز ۲۷۵
- چگونگی شهادت حز ۲۷۷
- سخن امام سجاد کنار پیکر پاک حز ۲۷۹
- شهادت بکیر فرزند حز ۲۷۹
- ۲- ذکر مصیبت مسلم بن عوشجه ۲۸۰
- ۳- ذکر مصیبت حبیب بن مظاهر ۲۸۲
- اشاره ۲۸۲
- حبیب، تلاشگری خستگی ناپذیر ۲۸۳
- شهادت جمعی از بادیه نشینان اسدی ۲۸۴
- چگونگی شهادت حبیب بن مظاهر ۲۸۵
- شهادت پیرمردی شیردل از طایفه اسدی ۲۸۷
- ۴- ذکر مصیبت جناده و پسرش ۲۸۸
- ۵- ذکر مصیبت غلام شیفته و عاشق ۲۸۹
- ۶- شهادت اذان گوی امام حسین علیه السلام ۲۹۱
- ۷- شهادت یکه سوار شیرمرد از اهالی بصره ۲۹۲
- ۸- آخرین شهید کربلا ۲۹۳
- ذکر مصیبت شهدای اهل بیت علیهم السلام ۲۹۴
- تعداد فرزندان امام حسین علیه السلام ۲۹۴
- ۱- ذکر مصیبت علی اکبر نخستین شهید بنی هاشم ۲۹۵
- فرزندان امام حسن در کربلا ۳۰۴

- ۲- ذکر مصیبت حضرت قاسم علیه السلام ۳۰۵
- اشاره ۳۰۵
- مجروح شدن حسن مثنی ۳۰۹
- ۳- ذکر مصیبت عبدالله اصغر ۳۱۰
- ۴- ذکر مصیبت فرزندان زینب سلام الله علیها ۳۱۲
- اشاره ۳۱۲
- خبر شهادت عون و محمد به عبدالله بن جعفر ۳۱۵
- ۵- ذکر مصیبت حضرت عباس علیه السلام ۳۱۵
- اشاره ۳۱۵
- مقام ارجمند حضرت عباس علیه السلام ۳۱۶
- القاب عباس علیه السلام ۳۱۸
- سلام امام زمان علیه السلام به عباس علیه السلام ۳۲۰
- سخنی پیرامون شجاعت حضرت ابوالفضل علیه السلام ۳۲۱
- شهادت برادران عباس ۳۲۳
- رفتن عباس کنار آب فرات ۳۲۳
- ملاقات زهیر بن قین وعباس علیه السلام ۳۲۴
- بیاد وصیت پدر ۳۲۷
- بازگشت غم انگیز امام حسین از کنار نهر علقمه ۳۳۱
- زبان حال حضرت عباس علیه السلام ۳۳۲
- زبان حال امام حسین علیه السلام ۳۳۳
- گفتگوی عباس و حسین علیه السلام ۳۳۴
- گریه و ندبه زینب سلام الله علیها ۳۳۶
- ترسیم دیگری از شهادت عباس علیه السلام ۳۳۷
- توضیحات: ۳۴۰
- شهادت جانسوز کودکی، کنار خیام ۳۴۲
- ۶- ذکر مصیبت عبدالله رضیع علیه السلام ۳۴۴

- ۳۴۶ ۷- ذکر مصیبت علی اصغر علیه السلام
- ۳۴۶ اشاره
- ۳۴۹ شدت سختی مصیبت علی اصغر علیه السلام
- ۳۵۱ ملاقات سکینه با نعش علی اصغر
- ۳۵۴ ذکر مصیبت امام حسین علیه السلام
- ۳۵۴ اشاره
- ۳۵۴ ۱- مصیبت وداع اول
- ۳۵۵ ۲- مصیبت جانسوز وداع با امام سجاد علیه السلام
- ۳۵۹ ۳- مصیبت آخرین وداع امام حسین علیه السلام
- ۳۶۱ ۴- وداع جانسوز امام با سکینه
- ۳۶۲ ۵- دخترک تشنه دنبال امام
- ۳۶۳ ۶- وداع با زینب سلام الله علیها
- ۳۶۳ اشاره
- ۳۶۶ بیاد وصیت حضرت زهرا سلام الله علیها
- ۳۶۸ ۷- حادثه ای جگرسوز هنگام وداع
- ۳۶۹ ۸- روحیه قوی امام حسین علیه السلام
- ۳۷۲ ۹- معرفی و اتمام حجت امام حسین علیه السلام
- ۳۷۵ ۱۰- نگاهی بر صحنه جنگ امام حسین علیه السلام با دشمن
- ۳۷۷ ۱۱- امام حسین علیه السلام در کنار آب فرات
- ۳۷۸ ۱۲- جنگ تن به تن
- ۳۷۸ اشاره
- ۳۸۰ حضرت زینب سلام الله علیها در کنار قتلگاه
- ۳۸۲ ۱۳- اصابت سنگ و تیر سه شعبه
- ۳۸۲ ۱۴- شهادت جانسوز امام حسین علیه السلام
- ۳۸۲ اشاره
- ۳۸۵ گفتگوی امام حسین علیه السلام با شمر

- ۳۸۶ ----- ۱۵- نماز و مناجات امام حسین علیه السلام
- ۳۸۹ ----- عشق داور
- ۳۸۹ ----- اشاره
- ۳۸۹ ----- ذکر فرازهایی جانشوز از مصیبت امام حسین علیه السلام
- ۳۹۲ ----- مصیبت ذوالجناح
- ۳۹۲ ----- اشاره
- ۳۹۴ ----- سکینه و ذوالجناح
- ۳۹۶ ----- بخش سوم: مصائب جانشوز اهل بیت نبوت علیه السلام بعد از شهادت امام حسین علیه السلام تا ورود به مدینه
- ۳۹۶ ----- اشاره
- ۳۹۷ ----- مصائب خاندان رسالت، بعد از شهادت امام حسین
- ۳۹۷ ----- ۱- غارتگری دشمن
- ۳۹۷ ----- اشاره
- ۳۹۹ ----- منطق دشمن سنگدل
- ۴۰۰ ----- خاطره ای از زینب کبری علیه السلام
- ۴۰۱ ----- خاطره جانشوز فاطمه صغری علیه السلام
- ۴۰۲ ----- ۲- به آتش کشیدن خیمه ها
- ۴۰۲ ----- اشاره
- ۴۰۴ ----- زینب کبری کنار خیمه امام سجاد علیه السلام
- ۴۰۵ ----- شهادت چند کودک و بانو
- ۴۰۵ ----- ۳- جنایت ساریان
- ۴۰۸ ----- ۴- سرهای بریده شهیدان
- ۴۰۸ ----- اشاره
- ۴۰۹ ----- سر مقدس امام حسین علیه السلام در تنور خانه خولی
- ۴۱۰ ----- مرثیه همسر خولی
- ۴۱۲ ----- ۵- ذکر مصیبت شام غریبا
- ۴۱۵ ----- ۶- عبور مصیبت زدگان از کنار بدنهای پاره پاره شهداء

- ۴۱۵ اشاره
- ۴۱۸ نگاه دیگر بر مصیبت روز یازدهم
- ۴۲۱ ۷- ذکر مصیبت سکینه کنار نعش پدر
- ۴۲۴ ۸- ذکر مصیبت جانسوز امام سجاد علیه السلام کنار بدنهای پاره پاره
- ۴۲۶ ۹- ذکر مصیبت وداع با بدنهای پاره پاره
- ۴۲۷ ۱۰- ذکر مصیبت دفن شهدای کربلا
- ۴۲۷ اشاره
- ۴۲۸ ترسیم و چگونگی دفن شهیدان کربلا
- ۴۳۱ امام سجاد علیه السلام کنار پیکر حضرت عباس علیه السلام
- ۴۳۲ اشعاری به تناسب قبور شهدای کربلا
- ۴۳۴ ذکر مصائب اهل بیت علیه السلام در کوفه
- ۴۳۴ اشاره
- ۴۳۵ ۱- نگهداری اهل بیت علیه السلام در بیرون کوفه
- ۴۳۵ ۲- گفتار ام کلثوم علیه السلام و مرثیه او
- ۴۳۹ ۳- گزارش جانسوز مسلم کچکار
- ۴۴۳ ۴- خطبه حضرت زینب علیه السلام
- ۴۴۸ ۵- حوادث مجلس ابن زیاد
- ۴۴۸ اشاره
- ۴۵۷ شهادت عبدالله بن عقیف نابینای دلاور
- ۴۶۰ ذکر مصیبت منازل راه کوفه تا شام
- ۴۶۰ اشاره
- ۴۶۱ اهل بیت در قصر بنی مقاتل
- ۴۶۳ محسن فرزند سقط شده امام حسین علیه السلام
- ۴۶۳ اهل بیت در عسقلان
- ۴۶۵ اهل بیت در بعلبک
- ۴۶۶ سر مقدس حسین علیه السلام در دیر راهب

- ۴۷۰ ورود اهل بیت علیه السلام به شام
- ۴۷۰ اشاره
- ۴۷۰ ۱- منظره ورود اسیران به شام و خبر سهل ساعدی
- ۴۷۳ ۲- مرثیه یکی از فضلاء تابعین
- ۴۷۴ ۳- وارد کردن اهل بیت علیه السلام به مجلس یزید
- ۴۷۴ اشاره
- ۴۸۱ اعتراض سفیر روم
- ۴۸۲ ۴- هفت مصیبت جانسوز شام از زبان امام سجاد علیه السلام
- ۴۸۲ اشاره
- ۴۸۵ مرثیه امام سجاد علیه السلام
- ۴۸۶ ۵- گستاخی مرد شامی و سپس شهادت او
- ۴۸۸ ۶- ذکر مصائب از زبان امام سجاد علیه السلام
- ۴۸۹ ۷- خطبه حضرت زینب سلام الله علیها
- ۴۹۶ ۸- خطبه حضرت امام سجاد علیه السلام
- ۵۰۷ ۹- خوابی جانسوز از سکینه سلام الله علیها
- ۵۰۸ ۱۰- ملاقات جانسوز هند (همسر یزید) با اسیران آل محمد صلی الله علیه و آله
- ۵۱۳ ۱۱- ذکر مصیبت حضرت رقیه سلام الله علیها
- ۵۱۳ اشاره
- ۵۱۴ ماجرای حضرت رقیه سلام الله علیها بطور مشروح
- ۵۱۸ مقدمات سفر اهل بیت علیه السلام از شام به مدینه
- ۵۲۲ بیاد حضرت رقیه
- ۵۲۳ اهل بیت علیه السلام کنار قبور شهیدان کربلا
- ۵۲۸ اربعین و ماجرای زیارت جابر و عطیه
- ۵۲۸ اشاره
- ۵۲۸ ۱- جابر و عطیه کنار قبر امام حسین علیه السلام
- ۵۳۱ ۲- جابر و عطیه کیست؟

- ۳- وقت زیارت جابر از مرد امام حسین علیه السلام ۵۳۳
- ۴- پاداش زیارت مرقد امام حسین علیه السلام ۵۳۳
- ۵- ذکر مصیبت وداع با قبرهای شهیدان ۵۳۴
- اشاره ۵۳۴
- مرثیه حضرت سکینه علیه السلام ۵۳۶
- ذکر مصائب ورود اهل بیت علیه السلام به مدینه ۵۳۷
- اشاره ۵۳۷
- ۱- مرثیه ام کلثوم علیه السلام ۵۳۷
- ۲- پیام و گزارش بشیر به مردم مدینه ۵۳۸
- اشاره ۵۳۸
- ملاقات ام البنین با زینب سلام الله علیها ۵۴۰
- ۳- خطبه امام سجاد علیه السلام برای مردم مدینه ۵۴۱
- ۴- ورود اهل بیت علیه السلام به مدینه ۵۴۲
- اشاره ۵۴۲
- توجه اهل بیت علیه السلام به قبر حضرت زهرا سلام الله علیها ۵۴۷
- ذکر مصیبت ام البنین سلام الله علیها ۵۵۱
- مرثیه ام البنین سلام الله علیها برای فرزندان خود ۵۵۳
- عنایت حضرت زهرا سلام الله علیها به حضرت عباس علیه السلام ۵۵۶
- فهرستی از قیام مختار ۵۵۸
- اشاره: ۵۵۸
- مختار کیست؟ ۵۶۱
- مختار و حمایت از حضرت مسلم علیه السلام و سپس در زندان ۵۶۲
- سرآغاز قیام مختار ۵۶۳
- هلاکت یزید ۵۶۴
- پیروزی مختار ۵۶۵
- کشته شدن ابن زیاد ۵۶۷

۵۶۹ ----- مجازات سیاهی لشکر بودن -

۵۷۱ ----- درباره مرکز

توصیه امام خمینی (قُدّسِ سرّه) به عزاداری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«... ما را سیدالشهداء (ع) این طور هماهنگ کرده، ما برای سیدالشهدائی که این طور هماهنگ کرده، اظهار تأسّف نکنیم؟ ما گریه نکنیم؟ همین گریه ها نگهداشته ما را، گول این شیاطینی که می خواهند این حرفه را از دست شما بگیرند، گول این ها را نخورید....»

تکلیف آقایان است روضه بخوانند، تکلیف مردم است دسته های شکوهمند بیرون بیاورند، دسته های سینه زن شکوهمند... این جوانهای صاف دل، می آیند توی گوشش می خوانند خوب دیگر گریه می خواهیم چه کنیم؟، گریه می خواهیم چه کنیم یعنی چه؟ ما تا ابد هم اگر برای سیدالشهداء گریه بکنیم برای سیدالشهداء نفعی ندارد برای ما نفع دارد...».

۵۸/۸/۲۹

(صحیفه نور، ج ۸ ص ۲۱۸)

پیشگفتار:**یاد و نام حسین (ع) بر تارک همه زمانها و مکانها**

امام حسین علیه السلام به جهان آمد تا در هر زمان و در هر مکان، آتشفشانی بر ضدّ ظلم و جور و استکبار و جریان طاغوتی، روشن کند و در هر محفلی یاد خدا و مکتب ناب پیامبران را در دلها شعله ور سازد، بنابراین حسین (ع) مربوط به قرن اوّل اسلام نیست بلکه مربوط به همه قرون است بلکه بر فراز همه سالها، ماهها، هفته ها، روزها، ساعتها، دقیقه ها و لحظه ها است، چرا که او در هدفش خلاصه می شود، و هدف او نفی همه معبودهای باطل، و تثبیت معبود حق و خدای بی همتا و آئین پاک او است، نتیجه اینکه: هرگز نباید او فراموش گردد، و باید یاد او همواره احیاگر دین پاک محمد(ص) و افشاگر و خاموش کننده شعله های فساد باشد.

در این راستا، بازگو نمودن مصائب جانکاه، و رنجهای غمبار و جگرسوز آن حضرت و یارانش در راه اسلام، در ماجرای کربلا، و کوفه و شام، یکی از برنامه های مذهبی است که احساسات پاک مسلمین را برای شورش و یورش بر ضد ظلم

و بی عدالتی و مبارزه با هر گونه فساد بر می انگیزد، و انسانها را به اهداف حسین و حسینیان نزدیک کرده و در مسیر پیکار با دشمنان بشر قرار می دهد.

بر همین اساس در روایات اسلامی، به بیان مصائب امام حسین (ع) و اهل بیت عصمت و طهارت (ع) و بازگو نمودن رنجها و فریادهای غم انگیز آنها، توجه بسیار شده و پاداش فراوان برای آن قرار داده شده است.

چند روایت درباره پاداش ذکر مصیبت امام حسین(ع)

۱- رسول اکرم (ص) به فاطمه (ص) فرمود:

كُلُّ عَيْنٍ بَاكِئَةٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا عَيْنٌ بَكَتْ عَلَىٰ مُصَابِ الْحُسَيْنِ، فَإِنَّهَا ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبَشِرَةٌ بِنَعِيمِ الْجَنَّةِ

: «هر چشمی در روز قیامت گریان است، مگر چشمی که برای مصائب امام حسین (ع) گریه کرده، چنین کسی در قیامت خندان و شادان به نعمتهای بهشتی است». (۱)

۲- امام سجّاد (ع) فرمود:

أَيُّمَا مُؤْمِنٍ زَرَفَتْ عَيْنَاهُ لِقَتْلِ الْحُسَيْنِ (ع) حَتَّىٰ تُسِيلَ عَلَىٰ خَدِّهِ بَوَّأَهُ اللَّهُ غُرْفًا فِي الْجَنَّةِ يَسْكُنُهَا أَحْقَابًا، وَ أَيُّمَا مُؤْمِنٍ دَمَعَتْ عَيْنَاهُ حَتَّىٰ تُسِيلَ عَلَىٰ خَدِّهِ فِيمَا مَسَّنَا مِنَ الْأَذَىٰ مِنْ عَدُوِّنَا، بَوَّأَهُ اللَّهُ مَنَزَلًا صِدْقٍ...

: «هر مؤمنی که دیدگانش بخاطر کشته شدن حسین (ع) پر از اشک گردد به گونه ای که به صورتش روان شود، خداوند غرفه هائی از بهشت را برای او اختصاص دهد، که صدها سال در آنها سکونت کند، و چشمان هر مؤمنی که به خاطر آزارهائی که از ناحیه دشمن در دنیا به ما رسیده اشک آلود شود

و اشکش به گونه هایش سرازیر گردد، خداوند او را در منزل صدق (جایگاه رفیع بهشت) ساکن کند...» (۱)

۳ امام صادق (ع) فرمود: «آه کشیدن غمگین برای ستمی که به ما رسیده، تسبیح است، و اندوه او برای ما عبادت می باشد و پوشیدن راز ما جهاد در راه خدا است»، آنگاه فرمود: سزاوار است این سخن با آب طلا نوشته شود. (۲)

و نیز فرمود: لِكُلِّ سِرِّ ثَوَابٌ إِلَّا الدَّمْعَةَ فِينَا

: «برای هر مصیبتی که بر آن صبر گردد و پوشیده شود پاداش است، مگر گریه و اشک برای مصائب ما که بی صبری و آشکار نمودن آن، پاداش دارد.» (۳)

۴- عالم بزرگوار سید بن طاووس (متوفی ۶۶۴ ه.ق) می گوید از آل الرسول (ع) نقل شده که فرمودند:

مَنْ بَكَى أَوْ أَبْكَى فِينَا مِائَةً، ضَمْنَا لَهُ عَلَى اللَّهِ الْجَنَّةَ، وَ مَنْ بَكَى أَوْ أَبْكَى خَمْسِينَ، فَلَهُ الْجَنَّةُ وَ مَنْ بَكَى أَوْ أَبْكَى ثَلَاثِينَ، فَلَهُ الْجَنَّةُ، وَ مَنْ بَكَى أَوْ أَبْكَى عَشْرَةَ فَلَهُ الْجَنَّةُ، وَ مَنْ بَكَى وَاحِدًا، فَلَهُ الْجَنَّةُ، وَ مَنْ تَبَاكَى فَلَهُ الْجَنَّةُ.

: «کسی که در مصیبت ما خود گریه کند یا صد نفر را گریان سازد، ما بهشت را برای او ضمانت می کنیم، و کسی که در مصیبت ما خود گریه کند یا پنجاه نفر را گریان سازد، اهل بهشت است، و کسی که در مصیبت ما خود گریه کند و سی نفر را بگریاند، اهل بهشت است، و کسی که در مصیبت ما بگرید و ده نفر را بگریاند، اهل بهشت است، و کسی که خود گریه کند و یک نفر را بگریاند

۱- اللّهُوف ص ۹

۲- ترجمه نفس المهموم ص ۱۷

۳- بحار ج ۴۴ ص ۲۸۷

اهل بهشت است، و کسی که خود را به گریه وادار کند (و به صورت گریه کنندگان در آورد) برای او بهشت است». (۱)

۵ امام رضا (ع) در روز اول محرم به ریان پسر شیب در ضمن گفتاری فرمود:

يَا بَنَ شَيْبِ بْنِ سَيِّدِكَ أَنْ تَكُونَ مَعَنَا فِي الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ الْجَنَانِ فَاحْزَنَ لِحُزْنِنَا وَ أَفْرَحَ لِفَرَحِنَا وَ عَلَيْنِكَ بِوَلَايَتِنَا فَلَوْ أَنَّ رَجُلًا
تَوَلَّى حَجَرَ لَحَشَرَهُ اللَّهُ مَعَهُ....

:«ای پسر شیب! اگر خوش داری تا با ما در درجات عالی بهشت باشی، برای حزن ما محزون باش، و برای شادی ما شاد باش، و بر تو باد به دوستی و ولایت ما، چرا که هر گاه شخصی سنگی را دوست بدارد، خداوند او را با آن محشور گرداند». (۲)

پاداش سرودن اشعار در سوگ اهل بیت (ع)

ای گوهر اشکها بریزید *** ای غمزه سینه ها بسوزید

جعفر بن عفان، اشعاری در سوگ امام حسین (ع) سرود و به حضور امام صادق (ع) آمد، امام به او فرمود: شنیده ام اشعار خوبی در ذکر مصائب حسین (ع) سروده ای، او عرض کرد: آری، فرمود: بخوان، او اشعار خود را خواند، امام و حاضران گریه کردند، سپس امام به او فرمود: «ای جعفر! سوگند! سوگند به خدا فرشتگان مقرب خدا در اینجا شاهد بودند و سخن تو را در ذکر مصائب امام حسین (ع) شنیدند و بیش از ما گریستند، خداوند در همین ساعت تو را آمرزید و بهشت را بر تو واجب

۱- اللّهُوف ص ۱۱

۲- عیون اخبار الرضا ج ۱ ص ۲۹۹ - و روایات دیگر در بحار ج ۴ ص ۲۷۸ تا ۲۹۶ و نفس المهموم و باب اول فصل دوم

سپس فرمود: ای جعفر! آیا بر اشعارت، نمی افزائی؟

جعفر عرض کرد: می افزایم.

امام فرمود: «هر کس شعری در مرثیه حسین (ع) بگوید و مردم را بگریانند، خداوند بهشت را بر او واجب کرده و او را می آمرزد».(۱)

هدف از سوگواری

گریه و سوگواری چند نوع است مانند:

گریه شوق، گریه دلسوزی و عاطفی، گریه به عنوان اظهار تنفر از دشمن، گریه ذلت و... آنچه ناپسند است، گریه ذلتبار و شکست و عجز است، سوگواری نیز بر همین اساس دو گونه است: منفی و مثبت.

سوگواری منفی همان است که باعث خمودی، رکود و عجز باشد و نشان دهنده ذلت و شکست گردد.

سوگواری مثبت آن است که: فریاد و جنبش احساسات بر ضدّ ستم و ظلم شود، و به صورت اظهار تنفر از ظالمان و خونخواران گردد، یکی از دانشمندان بزرگ می گوید:

«همیشه زبان ترجمان عقل بوده ولی ترجمان عشق، چشم است، آنجا که اشکی از روی احساس و درد و سوز می ریزد، عشق حضور دارد، ولی آنجا که زبان با گردش منظم خود، جمله های منطقی می سازد، عقل حاضر است.

بنابراین همانطور که استدلالات منطقی و کوبنده می تواند همبستگی کوبنده را با اهداف آن رهبران مکتب، آشکار سازد، قطره اشک نیز می تواند اعلان جنگ

عاطفی بر ضد دشمنان مکتب محسوب گردد». (۱)

بر همین اساس است که پیامبر (ص) و امامان (ع) آنان را که آمادگی گریه کردن را ندارند، به «تباکی» (خود را به شکل گریه در آوردن) دعوت کرده اند، تا یاد حسین (ع) در همه قرون و اعصار، در خاطره ها زنده بماند، امام صادق (ع) فرمود:

مَنْ تَبَاكِيَ فَلَهُ الْجَنَّةُ: «هر کس به هنگام شنیدن مصائب امام حسین (ع) خود را به گریه زد، مستحق بهشت می شود». (۲)

معلوم است که تباکی در هنگامی است که اشک از چشم انسان جاری نمی گردد، ولی انسان از شنیدن مطالب متأثر می شود.

نتیجه اینکه:

گریه حضرت زینب (ع) و اهل بیت (ع) گریه عاطفی و گریه پیام آور و یکنوع نهی از منکر و شعار و شور انگیز و سوزاننده و رسواگر طاغوتیان و ستمگران بود، و ادامه این راه همواره «جنگ عواطف» بر ضد طاغوتیان و ستمگران است، و در نهضتها هیچگاه نباید نقش «جنبش عواطف» را فراموش کرد، از این جنبش به عنوان شعائر و شعار یاد شده، که اصولاً شعار و شعور، جهت مبارزه را مشخص می کند و انسانها را به سوی آن جهت تحریک و سوق می دهد.

تاریخچه روزه خوانی

بعضی تصوّر می کنند روزه خوانی برای سرور شهیدان کربلا و سایر امامان (ع) از مصنوعات شیعه است، و یا اینکه در قرن نهم و دهم با نوشتن کتاب «روضه

۱- شرح در کتاب انگیزه پیدایش مذهب صفحه ۱۵۰

۲- امالی صدوق مجلس ۲۹

الشهداء تألیف ملاحسین کاشفی (متوفی ۹۱۰) رسم شده و قبلاً چنین سابقه ای نداشته است.

ولی براساس روایات ما، این تصوّر قطعاً بی پایه و غلط است، چرا که شخص پیامبر اسلام (ص) و امامان (ع) برای حسین (ع) روضه خوانی کرده اند و مردم را به روضه خوانی تحریص و تشویق نموده اند، بلکه پیامبران پیشین، حتی حضرت آدم (ع) برای حسین (ع) روضه خوانی نموده است، بنابراین جریان روضه خوانی از قبل بوده و در اسلام به عنوان یکی از شعائر مذهبی و برنامه هایب سیاسی و تربیتی عنوان شده و ادامه یافته است، برای تایید این مطلب به چند نمونه از روایات زیر توجه کنید:

۱- در تفسیر آیه ۳۷ بقره (فَتَلَقَىٰ آدَمَ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ) روایت شده، حضرت آدم (ع) بر ساق عرش، نام پیامبر (ص) و امامان را دید، و جبرئیل به او تلقین کرد (که هنگام توبه و مناجات) بگو:

يا حَمِيدُ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ، يا عَالِي بِحَقِّ عَلِيٍّ، يا فاطِمَةُ بِحَقِّ فاطِمَةَ يا مُحْسِنُ بِحَقِّ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَ مِنْكَ الْإِحْسَانُ.

هنگامی که جبرئیل نام حسین (ع) را برد، اشک از چشمان آدم (ع) روان شد و دلش شکست، از جبرئیل پرسید: عت چیست که با ذکر حسین (ع) اشکم سرازیر می گردد، جبرئیل جریان مصیبت امام حسین (ع) را برای آدم (ع) نقل کرد، آنگاه جبرئیل و آدم (ع) برای مصائب امام حسین (ع) و همراهانش، مانند زن فرزند مرده گریه کردند. (۱)

۲- امام علی (ع) می فرماید: روزی به حضور رسول خدا (ص) رفتیم، پس از صرف غذا، آن حضرت وضو گرفت و رو به قبله نشست و به دعا و راز و نیاز پرداخت سپس در حالی که اشک بسیار از چشمانش سرازیر بود به زمین افتاد، حسین (ع) بر دوش آن حضرت جهید و گریه کرد پیامبر (ص) به او فرمود: «پدر و مادرم بفدایت

چرا گریه می کنی؟».

حسین (ع) عرض کرد: «ای پدر! امروز تو را به گونه ای محزون و گریان دیدم که هرگز تو را چنین ندیده بودم».

پیامبر (ص) فرمود: «پسرم! امروز از ملاقات شما بسیار شادمان شدم که هرگز چنین شاد نشده بودم، حبیبم جبرئیل نزد من آمد و به من خبر داد که شما کشته می شوید، و محل قتل شما دور از همدیگر است، از این رو محزون شدم و دعا کردم و از خدا برای شما تقاضای خیر نمودم». (۱)

۳- ابن عباس می گوید: در جریان جنگ صفین، هنگامی که امام علی (ع) در مسیر راه از کربلا عبور کرد، توقف نمود و فرمود: ای ابن عباس آیا این سرزمین را می شناسی؟ گفتم: نه، فرمود: «اگر مثل من آن را می شناختی تا گریه نمی کردی از آن عبور نمی کردی».

آنگاه آنچنان گریه کرد که اشکش بر سینه اش جاری شد، و چنین (روضه می خواند و) می گفت: آه! آه! آل ابوسفیان را با من چه کار؟ آل حرب را با من چه کار؟ ای ابا عبدالله شکیبا باش، که پدرت از این مردم همان ببیند که تو بینی... باز آن حضرت مطالبی فرمود و گریه کرد. (۲)

۴- ابو عماره می گوید: هرگز در هیچ روزی نام حسین (ع) نزد امام صادق (ع) برده نشد که آن روز آن حضرت تا شب خنده کند، و می فرمود:

الحسین عبیره کل مؤمن.

«حسین (ع) سبب ریزش اشک هر مؤمن است». (۳)

۵- ماجرای مرثیه خوانی ابوهارون مکفوف برای امام حسین (ع) در حضور

۱- وفاء الوفاء ص ۴۶۸

۲- ترجمه نفس المهموم ص ۳۴

۳- همان مدرک ص ۱۷

امام صادق (ع) و بستگانش، و گریه شدید امام صادق (ع) (۱) و همچنین ماجرای مرثیه خوانی دَعْبِلِ خِزَاعِي در روز عاشورا در مجلس عزای امام حسین (ع) که حضرت رضا (ع) آن را تشکیل داده بود و گریه حضرت رضا (ع) و حاضران (۲) و... همه حاکیست که مسأله روضه خوانی و گریه بر شهدای کربلا در همان قرن اول و دوّم هجرت رواج کامل داشته و در همان آغاز جزء برنامه های مهم مذهبی بوده است.

اما در مورد کتاب «رَوْضَةُ الشُّهَدَاءِ» این کتاب را «کمال الدین حسین بن علی واعظ کاشفی» نوشته، وی در نیمه اول قرن نهم در سبزوار به دنیا آمد و بسال ۹۱۰ ه.ق در هرات درگذشت، و به قول صاحب روضات الجنّیات، نظر به اینکه این کتاب نخستین کتابی است که در مورد مقاتل به فارسی نوشته شده، و وعاظ و ذاکرین بر بالای منابر آن را می خواندند و نام آن، «روضه» (باغ) بود، از ذکر مصیبت به نام روضه خوانی تعبیر شد. (۳)

بنابراین اصل ذکر مصیبت و مرثیه خوانی از قبل بوده، ولی تغییر نام آن به «روضه» پس از تالیف این کتاب بوده است.

روضه خوانی امام حسین (ع) و بازماندگان کربلا

و این مطلب را نیز نباید از نظر دور داشت که: خود امام حسین (ع) برای خود روضه خوانده است، و امام سجاد (ع) و حضرت زینب و سایر بستگان نزدیک، روضه خوانی نموده اند به عنوان نمونه:

۱- ترجمه نفس المهموم ص ۱۵

۲- عیون اخبار الرضا ج ۲ ص ۲۶۳-۲۶۶

۳- روضه الشُّهَدَاءِ ص ۸

امام حسین (ع) در روز عاشورا کنار هر شهیدی می آمد، از وصف او می گفت و گریه می کرد، و در روز یازدهم محرم هنگام وداع بازماندگان با اجساد مطهر شهداء، امام حسین (ع) اشعاری به سکینه آموخت که در مدینه برای شیعیان بخواند که مطلع آن این است: شِيعَتِي مَهْمَا شَرِبْتُم مَاءَ عَذْبِ فَاذْكُرُونِي (که بعداً ذکر خواهد شد).

در این اشعار امام می فرماید که برای من ندبه کنید، و ذکر مصیبت علی اصغر (ع) به میان آمده است. (۱)

و حضرت زینب (ع) مکرر روضه خوانی کرد، از جمله در کوفه هنگامی که سر بریده برادرش حسین (ع) را دید، با اشعاری، مرثیه سرائی نمود، از جمله گفت:

مَا تَوَهَّمْتُ يَا شَقِيقَ فُؤَادِي *** كَانْ هَذَا مُقَدَّرًا مَكْتُوبًا

:«ای برادرم و ای آرام قلبم هیچگاه گمان نمی بردم که این گونه مقدر شده باشد که سر بریده ات در برابر من قرار گیرد» (که بعداً ذکر خواهد شد). (۲)

امام سجاد (ع) نیز بارها روضه خواند، و حتی سالها بعد از واقعه کربلا، آن حضرت از وصف کربلا می گفت و گریه می کرد و دیگران را می گریانید.

امام صادق (ع) فرمود: امام سجاد (ع) چهل سال بر پدرش گریست، و در این مدت روزها را روزه داشت و شبها را به عبادت به سر می برد، هنگام افطار وقتی غذا نزدش می آوردند و می گفتند بفرمائید میل کنید، اشک می ریخت و می فرمود:

قتل ابن رسول الله جائعاً، قتل ابن رسول الله عطشاناً.

: «حسین فرزند رسول خدا (ص) گرسنه و تشنه کشته شد».

و این مطلب را تکرار می کرد و گریه می نمود به طوری که غذا و نوشیدنیهایش با

۱- مقتل الحسين، مقرر ص ۳۸۰

۲- منهاج الدموع ص ۳۶۷

قطرات اشک او می آمیخت، او همواره این گونه می زیست تا به لقاء الله پیوست. (۱)

آن حضرت وقتی که قصابی را می دید گوسفندی را ذبح می کند، بیاد امام حسین (ع) می افتاد و می فرمود: آب به گوسفند بدهد، پدرم را با لب تشنه سر بریدند، و در پاسخ یکی از خادمان که از روی دلسوزی به او گفت: گریه نکنید که به خطر می افتید، فرمود: حضرت یعقوب، پیغمبر بود، از دوازده فرزندش، یکی از آنها (یوسف) غایب گردید، با اینکه می دانست او زنده است، آنقدر از فراق او گریست که چشمانش سفید شد ولی من اجساد پاره پاره پدر، برادران و عموها و دوستانم را دیدم، چگونه غم و اندوه من پایان یابد؟ من هر وقت به یاد آنها نمی افتم، بی اختیار قطرات اشک از چشمانم سرازیر می شود. (۲)

امام زمان حضرت مهدی (ع) در ضمن درودهایی که بر امام حسین (ع) می فرستد: از جمله می فرماید:

السَّلَامُ عَلَى الْجُيُوبِ الْمُضَرَّجَاتِ.

:«سلام بر آن گریبانهایی که در سوگ امام حسین (ع) پاره پاره شد». (۳)

این تعبیر نیز بیانگ اوج قداست و ارزش سوگواری برای مصائب امام حسین (ع) است.

کتاب حاضر

گرچه از دیر زمان از همان قرن دوم به بعد، کتابهای بسیاری در مقاتل نوشته شده و در عصر حاضر نیز کتابهایی در این راستا تألیف شده مانند: نفس المهموم (محدث قمی)، مقتل الحسین سید عبدالرزاق مقرر و... ولی از آنجا که مطالب این

۱- اللهوف ص ۲۰۹ - و بعضی نوشته اند ۳۵ سال گریست، زیرا او بعد از پدر ۳۵ سال عمر کرد.

۲- مقتل الحسین مقرر ص ۴۷۷

۳- الوقایع الحوادث ج ۳ ص ۳۰۷

کتابها پراکنده است، و نیاز شدید به دسته بندی و تنظیم مطالب، و ذکر اشعار مناسب و فشردگی مطالب براساس مدارک می شد، و طلاب عزیز و مداحان و مرثیه سرایان در این جهت به یک کتاب خلاصه و در عین حال جامع و دسته کرده نیاز داشتند، به نگارش این کتاب اقدام گردید، امید آنکه تا حدودی خلا مذکور را پر کرده، و قدمی در این راه برداشته شده باشد.

با توجه به اینکه در ان کتاب گاهی از کتبی مانند: معالی الشیبتین، کبریت الاحمر، اسرار الشهاده دربندی، روضه الشهداء، دمه الساکبه، منتخب طریحی و تذکره الشهداء نیز استفاده شده که اعتبار این کتب چندان روشن نیست، گرچه مطالبی که از این کتب، در این کتاب نقل شده، با توجه به جریانات، تناسب یا واقعیت دارد، بهرحال این کتاب در سه بخش تحریر و تنظیم گردید:

بخش اول: ذکر مصائب چهارده معصوم علیهم السلام.

بخش دوم: ذکر مصائب شهدای کربلا تا هنگام شهادت امام حسین (ع).

بخش سوم: حوادث جانسوز بعد از شهادت امام حسین (ع) از کربلا تا شام و مدینه.

خدایا شیوه زندگی ما را همانند شیوه زندگی محمد و آلش (ص) قرار بده و مرگ ما را نیز آنچنان کن.

حوزه علمیه قم محمد محمدی اشتهاردی

زمستان ۱۳۶۹ شمسی